

स्वतः प्रकाशन

(Proactive Disclosure)

(सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन २०६४ को दफा ५(३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावलीको नियम ३ बमोजिम २०७९ साल माघदेखि चैत्र मसान्त सम्मको कार्य प्रगति सार्वजनिक गरिएको विवरण)

प्रकाशक

लुम्बिनी प्रदेश सरकार

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय

कृषि विकास निर्देशनालय

कृषि ज्ञान केन्द्र

पाल्पा

Handwritten signature

Handwritten signature
कार्यवाही अधिकारी
प्रमुख
अधिकृत स्तर नवौं तह

अनुसूची - १

- 1) सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नाम: कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा
- 2) सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि: २०७९ साल माघ देखि २०७९ साल चैत्र मसान्त सम्मको विवरण।
- 3) कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाको स्वरूप तथा कार्य प्रकृति:

कृषि विकास बहुआयामिक क्षेत्र भएको हुनाले कृषि विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरू संचालन तथा प्राविधिक सेवाहरूको लागि कुनै एक अधिकृत वा प्राविधिक कर्मचारी मात्रले उपलब्ध गराउने सेवा प्रयास हुनै सक्दैन। यो परिस्थितिमा कृषि विकासका लागि समन्वय गर्न र विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न जिल्ला तहमा विभिन्न विषय विशेषज्ञहरू रहेको कम्तीमा एउटा सरकारी कार्यालय रहनु पर्ने अवस्था, देशको पुनः संरचना सहितको संघिय गणतान्त्रीक व्यवस्था पश्चात महशुस भएका आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्न प्रदेश सरकार अन्तर्गत रहने गरी विषय विशेषज्ञहरूको टिमको कार्यालयको रूपमा नेपाल सरकारको निर्णय अनुसार देशमा जम्मा ५१ वटा कृषि ज्ञानकेन्द्रहरू रहने गरी व्यवस्था भएको हो। यी मध्ये कुनै कृषि ज्ञान केन्द्रले एक वटा जिल्ला तथा कुनैले दुई जिल्लामा सेवा दिईरहेको छन्। पाल्पा जिल्लाको सन्दर्भमा २०७५ साल भाद्र २४ गतेको परिपत्र अनुसार २०७५ भाद्र २६ गतका दिन प्रदेश नं ५ का पाल्पा जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने प्रदेश सभा-सदस्य माननिय श्री नारायण प्रसाद आचार्यज्यूबाट उद्घाटन भएपश्चात कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाको स्थापना भएको हो।

कृषि ज्ञान केन्द्रमा विषय विशेषज्ञहरूको टिम रहने हुँदा जिल्लास्तरमा आइपर्ने कृषकहरूका प्राविधिजन्य र कृषि उत्पादन तथा व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित समस्याहरूको प्राविधिक समाधान उपलब्ध गराउने लगायत स्थानीय तहमा रहेका कृषि प्राविधिकहरूलाई समय समयमा उन्नत तथा आधुनिक प्राविधिहरू सम्बन्धी तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गराउने जिम्मेवारी पनि ज्ञान केन्द्रले बहन गर्नु पर्ने हुन्छ। साविक जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरूमा प्राविधिक उप सचिवको नेतृत्वमा विभिन्न विषय विज्ञहरू जस्तै: कृषि प्रसार, बागवानी, बालीविकास, बाली संरक्षण, कृषि बजार-कृषि अर्थ विज्ञ जस्ता बहुविज्ञहरूको टोली मार्फत सेवा प्रवाह हुने गरेकोमा राज्य पुनः संरचना हुँदा संघीय शासन प्रणाली अन्तर्गत कृषि विकास कार्यक्रमहरू, कृषि प्रसार सेवाका क्रियाकलापहरू मूलतः स्थानीय सरकारको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत रहेको तर स्थानीय तहमा कृषि सेवातर्फ निकै कम कर्मचारीहरू दरबन्दी र कार्यरत रहेकाले पनि प्रदेश मातहत रहने ज्ञानकेन्द्रको जिल्लाको कृषि विकासमा अहम र महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ।

संवैधानिक व्यवस्था अनुसार प्रदेश सरकारलाई कृषि विकास सम्बन्धि धेरै महत्वपूर्ण जिम्मेवारीहरू रहेको देखिन्छ। एकातर्फ, कृषकहरूको लागि प्राविधि, स्रोतकेन्द्र विकास र विस्तार एवं कृषि प्रसार सेवा सम्मको पहुँच वृद्धि, स्थानीयस्तरमा बीउ विज्ञ, जैविक विविधता एवं स्थानीय बालीनालीहरूको उचित संरक्षण, संवर्धन, विकास र उपयोगमा वृद्धि पर्ने देखिन्छ भने त्यसैगरी कृषि क्षेत्रमा हुने लगानी लक्षित वर्गसम्म पुऱ्याई स्थानीय संभाव्यता र तुलनात्मक लाभका कृषिजन्य वस्तुहरूको पहिचान गरी उत्पादन, वितरण, आयात एवं निर्यातलाई लागत-प्रभावी बनाउनु, गुणस्तर एवं स्वच्छता नियमन कार्य प्रभावकारी तुल्याउँदै कृषिजन्य

कामजा अधिकारी
प्रमुख
आधेकृत स्तर नवौं तह

वस्तुहरूको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बृद्धि गर्ने, गुणस्तरीय प्रमाणित बीउ, मलखाद, कीटनाशक तथा साना र मझौला स्तरका कृषियन्त्रको सुलभता, कृषि सामग्रीको समयानुकूल आपूर्ति बढाउनुपर्ने देखिन्छ । तथापि, कृषि विकासका कार्यक्रमहरू कृषकका सामिप्यमा रहेर कार्यान्वयन गर्नाका लागि प्रत्येक नगर वा गाँउपालिकामा कृषि प्राविधिकहरू रहने व्यवस्था भए तापनि संख्यात्मक हिसाबले मात्र नभई सम्बन्धित विषय विज्ञताको हिसाबले पनि सिमित मात्रामा हाल रहेका कृषि प्राविधिकहरूको उपस्थिती ज्यादै न्यूनहो । यस परिदृष्यमा कृषि विकास सम्बन्धि योजना तर्जुमा, विभिन्न रोग किराहरूको व्यवस्थापन, स्थान विशेष ाहावापानी, सुहाउँदो प्रविधि र जातहरू सम्बन्धमा कृषकहरूलाई जानकारी लगायत माटोको अवस्था, रोग किरा पहिचान, रासायनिक र प्राङ्गारिक मल र बीउको गुणस्तर परीक्षण लगायतका प्राविधिक र प्रयोगशाला सेवा समेत उपलब्ध गराउनका लागि स्थानीय तहमा रहेका कृषि विकास शाखाहरू पर्याप्त हुदैनन । स्थानीय तहका यस्ता कृषि विकास शाखाहरूलाई आवश्यक प्राविधिक पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनुका साथै अन्तर स्थानीय निकायहरू समेतलाई समेट्ने गरि बजार संरचनाहरू निर्माण, परियोजनाहरू सन्चालनका लागि कृषि ज्ञान केन्द्रहरू आवश्यक रहेका हुन । त्यसैगरी, कृषकहरूका अनुसरण योग्य प्रविधिहरूको परीक्षण र प्रदर्शनका साथै स्थानीय आवश्यकता अनुसार बीउ र बेर्ना, मौरी र च्याउको श्रोतहरू व्यवस्थापनको जिम्मेवारी समेत ज्ञानकेन्द्रले बहन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसरी यस कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पालाई तिनै तहका सरकारहरू बिचको सेतुका साथै कृषि सम्बन्धी अन्य निकायहरूसँग समेत सहकार्य र समन्वयात्मक रूपमा कृषि विकासका कार्यक्रमहरू संचालनको महत्वपूर्ण जिम्मेवारी रहेको छ ।

4) कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाको कार्य विवरण

- कृषि ज्ञान केन्द्र पाल्पाको स्वीकृत कार्य विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।
- स्थानिय समस्यामा आधारित स-साना अध्ययन परिक्षण गर्ने,
- माटो तथा मल, बाली संरक्षण र बीउ विजन परिक्षण सम्बन्धी सामान्य प्रयोगशाला सेवा,
- नविनतम कृषि प्रविधि प्रसारको लागि आवश्यक कृषि प्रसार शैक्षिक क्रियाकलाप सन्चालन गर्ने,
- प्रदेश र स्थानीयतहमा कार्यरत प्राविधिक तथा व्यवसायिक कृषक र व्यवसायीहरूको लागि कृषिसँग सम्बन्धित विशिष्टीकृत ज्ञान सीप प्रदान गर्ने तथा एडभान्स तालिम संचालन गर्ने,
- स्थानिय तहको क्षमताले नभ्याउने प्रकृतिका विशेषज्ञ प्राविधिक सेवा टेवा
- प्रदेश अन्तर्गत सन्चालन हुने संघिय कृषि विकास कार्यक्रम, आयोजनाको समन्वय तथा सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने
- प्रदेश सरकार मार्फत सन्चालन हुने कृषि विकास कार्यक्रम, आयोजना संचालनमा प्रदेश सरकारलाई सहयोग गर्ने
- कृषि आर्थिक महत्वका स्थानीय कृषि जैविक विविधताको पहिचान, संरक्षण र उपयोग गर्न
- नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषदको बाह्य अनुसन्धान स्थलको रूपमा कार्य गर्ने,
- बीउ विजनको लागि स्रोतकेन्द्रको रूपमाकार्य गर्ने,
- स्थानीय तहमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धि कार्य,
- बहु स्थानीय तह समेटी कार्यान्वयन हुने संघीय आयोजनाहरूको संचालन र नियन्त्रण,

काभज अधिकारी
 प्रमुख
 आधिकृत स्तर नवौं तह

- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत कमाण्डक्षेत्र भित्रको पकेट, ब्लक, जोन तथा सुपर जोनहरूको लागि प्राविधिक सेवा टेवा,
- एग्रो इकोलोजिकल जोन अनुसारको प्राथमिकता प्राप्त बाली तथा बस्तु विकासको योजना, मूल्य अभिवृद्धि शृंखला विकास तथा कार्यान्वयनको समन्वय
- कृषि स्नातक तथा जे.टी.ए कोर्ष अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि इन्टर्नसिप कार्यक्रम समन्वय गर्ने,
- स्थानीय तहका कृषि विकासका इकाईहरूबाट कृषि सम्बन्धि तथ्यांक सँकलन तथा अध्यावधिक गरि संकलित तथ्याङ्क प्रदेश र संघीय तालुक निकायहरूमा पठाउने,
- आफ्नो कमाण्ड क्षेत्र भित्र कृषि उद्यम तथा व्यवसाय सन्चालन गर्न चाहनेहरूको लागि व्यवसाय विकास सेवा उपलब्ध गराउने,
- किसानकल सेन्टर स्थापना तथा संचालन गर्ने,
- समग्र कृषि विकासको विषयमा प्रदेश र स्थानीय तह बीच पुलको काम गर्ने ।

5) कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाको स्वीकृत कर्मचारी दरबन्दी: कर्मचारी दरबन्दी विवरण

सि.नं	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	प्रमुख	नवौं/दशौं	नेपाल कृषि	समुहकृत नहुने	१	१	०	
२	कृषि प्रसार अधिकृत	सातौं/आठौं	नेपाल कृषि	कृषि प्रसार	२	०	२	
३	बागवानी विकास अधिकृत	सातौं/आठौं	नेपाल कृषि	बागवानी	१	०	१	
४	बाली संरक्षण अधिकृत	सातौं/आठौं	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण	१	१	०	
५	योजना अधिकृत	सातौं/आठौं	नेपाल कृषि	एग्री एको तथा मार्केटिङ	१	०	१	
६	प्रा.स.	पाचौं/छैटौं	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण	१	१	०	
७	प्रा.स.	पाचौं/छैटौं	नेपाल कृषि	कृषि प्रसार	१	०	१	
८	प्रा.स.	पाचौं/छैटौं	नेपाल कृषि	बागवानी	१	०	१	
९	ले.पा.	पाचौं/छैटौं	प्रशासन	लेखा	१	१	०	
१०	खरिदार	चौथो/पाचौं	प्रशासन	सा.प्र.	१	१	०	
११	ह.स.चा.	श्रेणिविहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	०	१	करारमा नियुक्त गरिएको

कामजा अधिकारी
 प्रमुख
 ज.सं.स्तर नवौं तह

१२	का.स.	श्रेणिबिहिन	प्रशासन	सा.प्र.	३	१	२	२ जना कार्यालय सहयोगी करारमा नियुक्त गरिएको
	जम्मा				१५	६	९	

६) कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

सि.नं.	शाखा	जिम्मेवार अधिकारी तथा शाखामा कार्यरत कर्मचारी
१	तालिम तथा प्रसार शाखा	श्री मिलन गैरे, बाली संरक्षण अधिकृत (सातौं)
२	विशेषज्ञ सेवा शाखा	श्री मिलन गैरे, बाली संरक्षण अधिकृत (सातौं)
३	अध्ययन परिक्षण तथा तथ्याङ्क शाखा	श्री लवकुश प्रसाद कुर्मी, अधिकृत छैठौं
४	आर्थिक प्रशासन शाखा	श्री बालकृष्ण बस्याल, लेखापाल, (स. पाँचौं)
५	प्रशासन शाखा	श्री भुवन केसी खरिदार, (स. चौथो)

७. कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाबाट आ. व. २०७९।८० को माघदेखि चैत्र मसान्त सम्म संचालित कार्यक्रमहरूको विवरण तथा वित्तीय प्रगति अवस्था

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	बजेट शिर्षक नं.	विनियोजित बजेट रु. लाखमा	खर्च रु. लाखमा	वित्तीय प्रगति %
१	कृषि उत्पादन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा कार्यक्रम	३१२०००१२	११७	१०.०७	८.६१
२	स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रम	३२१०००१३	६२.६६	२.१२५९	३.३९
३	कृषि तथा पशुपंक्षी श्रोत तथा प्रविधि सेवादेवा विस्तार कार्यक्रम	३१२०००१८	९६.६३	२३.९८३	२४.८२
४	कृषि ज्ञान केन्द्र चालु	३१२०१०१६	२३४.७३	१२९.६७४५	५५.२४
५	कृषि ज्ञान केन्द्र पूँजीगत	३१२०१०१६	५	४.९७२*	९९.४४
६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना(संघ सशर्त अनुदान)	३१२९११२१	४१	१.४	३.४२
७	दलहन बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३१२९११२४३	१२	०	०
	जम्मा		५६९.०२	१७२.२३	३०.२७

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
कार्यालय अधिकारी
प्रमुख
आधिकृत स्तर तर्को तह

८ कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पाबाट आ. व. २०७९।८० को हालसम्म संचालित कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन अवस्था

क्र सं	कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन अवस्था	कैफियत
१	मागमा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	कार्यक्रम संचालन भई भुक्तानीका लागि अनुगमन भैरहेको।	
२	बाली बस्तु विशेष प्रवर्द्धन कार्यक्रम	कार्यक्रम संचालन भई भुक्तानीका लागि अनुगमन भैरहेको।	
३	तरकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम (रैनादेवीछहरा-७)	सम्झौता भई कार्यक्रम संचालन भैरहेको	
४	सिंचाई सहित कृषि विकास कार्यक्रम	प्रथम पटक प्रकाशित सुचनाको १ समूहको भुक्तानी भैसकेको र बाँकीको भुक्तानीका लागि अनुगमन भैरहेको, दोस्रो पटक प्रकाशित सुचनाको सम्झौता बाँकी रहेको	
५	बाली संरक्षण सेवा कार्यक्रम	रम्भा-३, तानसेन-९, तानसेन -१४ र बगनासकाली गा.पा. गरी ४ स्थानमा बालि उपचार शिविर संचालन	
६	माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम	रम्भा गा.पा., पुर्वखोला गा.पा., रिब्दिकोट गा.पा., बगनासकाली गा.पा., तिनाउ गा.पा. मा माटो परिक्षण शिविर संचालन	
७	कृषकस्तर २ दिने घुम्ती तालिम	रामपुर-६ मा मौरीपालन सम्बन्धि तालिम संचालन गरिएको	
८	तरकारी ब्लक विकास कार्यक्रम निरन्तरता	पुर्वखोला गा.पा. मा कार्यक्रम संचालन भैरहेको	
९	मेला, दिवस, सप्ताह, महोत्सव संचालन	रामपुर मेला, फागुपुर्णिमामा प्रभास मेला तथा तानसेन-९ को कृषि मेलामा कृषि प्रतियोगिता आयोजना	
१०	कृषि प्रविधि प्रदर्शन	तानसेन-९, बाहुनखोलामा सिमल तरुल खेति प्रदर्शन, तानसेन-८, मदनपोखरामा सूर्यमुखी खेति प्रविधि प्रदर्शन संचालन भएको	
११	फलफूल बगैँचा तथा नर्सरी सुदृढिकरण कार्यक्रम	विभिन्न १० ओटा कृषकहरूका फलफूल बगैँचा सुधार भएको	

कामजा अधिकारी
 प्रमुख
 कार्यकारी स्तर नवौं तह

१२	सेरेना मौरीको वंश सुधारका लागि परिक्षण प्रदर्शन कार्यक्रम	पूर्वी रुकुमबाट १० घर रानी सहितको मौरी ल्याई वितरण
१३	स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम २०७७/७८ क्रमागत	रिब्दिकोट-६, पौरखनी र माथागढी-४, मर्मरा गरी २ ओटा स्मार्ट गाउँमा क्रियाकलाप संचालन भैरहेको
१४	स्थानीय तहसंगको सहकार्यमा करार खेति कार्यक्रम क्रमागत	सम्झौता भएका कृषकहरुले कार्यक्रम संचालन गरिरहेका
१५	स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम रिब्दीको ६ पौरखनी	स्मार्ट कृषि गाउँको कार्यक्रम सम्बन्धित विभिन्न सरोकारवालाहरु बीच सार्वजनिकीकरण गरियो ।

९ कार्यालय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद:

क) कार्यालय प्रमुख:

नाम: श्री कामना अधिकारी

पद: प्रमुख

सम्पर्क न: ९८५७०६५२९४

ख) सूचना अधिकारी:

नाम: श्री मिलन गैरे

पद: बाली संरक्षण अधिकृत

सम्पर्क न: ९८५७०६५००६

१० ऐन नियम विनियम वा निर्देशिका तथा कार्यविधिको सूची

- स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- स्मार्ट कृषि गाउँ सहयोगी कार्यक्रम संचालन विधि, २०७६
- कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७९
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल, २०७७
- शुलभ कर्जा सहजीकरण तथा ब्याजमा अनुदान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७६
- स्थानीय तहको सहकार्यमा करार खेती कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६

११ तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण:

- कृषकहरुको आवश्यकता तथा चाहना अनुसारको माग भए अनुसारको प्राविधिक सेवा प्रदान गरिएको।

१२ सार्वजनिक निकायको वेबसाईट भए सोको विवरण:

➤ वेबसाईट: <http://palpa.akc.gov.np/>

➤ ईमेल: akcpalpa@gmail.com

➤ फोन न: ०७५-५२०९४४, ०७५-५२०२९४, ९८५७०६५२९४

कामना अधिकारी
प्रमुख
आधेकत स्तर नवौं तह

१३ सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धि विवरण

➤ नभएको

१४ सार्वजनिक निकायले संचालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रगति प्रतिवेदन

➤ मन्त्रालय तथा मातहतका निकायमा पठाईएको साथै वेबसाईटमा प्रकाशन गरिएको

१५ सार्वजनिक नियकाले वर्गिकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि:

➤ नभएको

१६ सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण

➤ हाल सम्म लिखितरूपमा सूचना माग भई नआएको

१७ सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण

➤ वेबसाईट: <http://palpa.akc.gov.np/>

कार्यालयका सूचना अधिकारी र गुनासो पेटिका

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
कृषि तथा प्रमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
कृषि ज्ञान केन्द्र, पाल्पा

सूचना अधिकारी

श्री मिलन गैरे
पद:- बाली संरक्षण अधिकृत (अधिकृत स्तर सातौं)
फोन:- ९८५७०६५००६, ०७५-५२०२९४
ईमेल: akcpalpa@gmail.com

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

कामना अधिकारी
प्रमुख
अधिकृत स्तर नवौं तह